

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जानेवारी – २०२३

सत्र २ रे

विषय: पर्यावरण अध्ययन (19R424)

दिनांक : ०६/०१/२०२३	गुण : ६०	वेळ : दु. २.०० ते ४.३०
---------------------	----------	------------------------

- सूचना :** सर्व प्रश्न अनिवार्य
- प्र.१. सूचनेप्रमाणे सोडवा. (०६)**
- आपल्या देशाच्या कोणत्या भागात शीत वाळवंट परिसंस्था आढळून येते.
    - राजस्थान
    - हिमाचल प्रदेश
    - लेह-लडाख
    - सिमला, कुलू, मनाली
  - जैवविविधता अतिसंवेदनशील प्रदेश म्हणजे काय ते एका वाक्यात सांगून भारतातील अशी ठिकाणे सांगा.
  - खालीलपैकी कोणत्या वायूचे प्रमाण वाढल्याने आम्ल पाऊस पडण्याचा धोका संभवतो.
    - कर्बवायू
    - मिथेन
    - नत्रवायू
    - सल्फरडाय ऑक्साईड
  - खालीलपैकी भारतातील स्थानिक असलेला वृक्ष कोणता
    - गुलमोहोर
    - पळस
    - सुबाभूळ
    - निलगीरी
  - वने परिसंस्थेतील एका अन्नसाखळीचे चित्र/आकृति काढा. अन्नसाखळीचे स्तर लिहा.
  - आण्विक उर्जा वापरताना कोणतेच धोके, मर्यादा नसतात, हे विधान चूक की बरोबर ते सांगा
- प्र.२. टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१८)**
- नूतनीकरणक्षम उर्जा साधने
  - सागरी प्रदूषणाची कारणे आणि उपाय
  - जैवविविधतेला असलेले धोके आणि जैवविविधता संवर्धन उपाय.
  - कर्बचक्र आणि नत्रचक्र आकृतिसहित स्पष्ट करून यांचा मानवाशी असलेला संबंध विशद करा.
  - वनसंरक्षण कायदा
- प्र.३. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतीही तीन) (३६)**
- घनकचरा व्यवस्थापन या विषयावर निबंध लिहा.
  - जमीन : एक संसाधन या विषयावर खालील मुद्द्यांच्या आधारे सविस्तर लिहा.
    - जमीन संसाधनातील विविध घटक
    - जमीन निकृष्ट होण्यामागची कारणे
    - जमीन संवर्धनाच्या पद्धति.
  - गवताळ प्रदेश परिसंस्था याविषयी खालील मुद्द्यांच्या आधारे निबंध लिहा.
    - गवताळ प्रदेशाची लक्षणे.
    - भारतातील गवताळ प्रदेशाचे प्रकार
    - गवताळ प्रदेशाला असलेले धोके
    - गवताळ प्रदेश रक्षणासाठी उपाय.
  - प्रदूषण विषयक दोन कायदे सविस्तर सांगून पर्यावरण प्रदूषण प्रतिबंधासाठी व्यक्तिगतरीत्या काय उपाय कराल ते सांगा.
  - वापरा आणि फेका संस्कृति आणि पर्यावरण याविषयावर निबंध लिहा.